

ת"פ 13805/08/18 - מדינת ישראל נגד מוחמד מחאמיד

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"פ 13805-08-18 מדינת ישראל נ' מחאמיד (עציר)

בפני כב' השופט אברהם אליקים, סגן נשיא

המאשימה	מדינת ישראל
נגד	
הנאשם	מוחמד מחאמיד (עציר)

גזר דין

מבוא

1. הנאשם הורשע בשתי עבירות של הצתה לפי סעיף 448(א) רישא לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן- החוק) לאחר הודאתו בעובדות כתב אישום שתוקן, שלא במסגרת הסדר טיעון.

על פי עובדות כתב האישום המתוקן, ביום 8.7.2018 סמוך לשעה 14:30 הגיע הנאשם, המתגורר באום אל פאחם, לחורשה הסמוכה למושב מי עמי ושילח אש במזיד בצמחיה בשטח פתוח הצמוד לכביש 6535 הנמצאת במרחק של כ-130 מטרים מאום אל פאחם, בכך שהצית אש בקוצים באמצעות מצית. לאחר שהתלקחה האש, עזבה הנאשם את המקום.

ביום 25.7.2018 סמוך לשעה 13:00, הגיע הנאשם לאותו מקום ושוב הצית אש בקוצים באמצעות מצית. לאחר שהתלקחה האש, עזבה הנאשם את המקום.

כתוצאה ממעשיו של הנאשם, כמתואר לעיל, התפשטה האש בשתי הדליקות. בדליקה מיום 8.7.2018 נשרפה צמחיה המשתרעת על פני שטח של כ-14 מ"ר, ובדליקה מיום 25.7.2018 נשרפה צמחיה המשתרעת על פני שטח של כ-16 מ"ר. שתי הדליקות כובו על ידי צוותי כיבוי אש והצלה אשר הוזעקו למקום.

לנאשם היו היסוסים באשר להודאתו בשני מקרי ההצתות, בישיבת 28.10.2018 לאחר שתוקן כתב האישום ושנמסר כי הנאשם מודה בתוכנו, לשאלתי הישירה השיב כי הצית רק פעם אחת, דחיתי את הדיון לבקשת הסנגור ובישיבת 11.11.2018 קראתי ישירות את עובדות כתב האישום המתוקן בפני הנאשם והוא הודה בשתי הצתות של הקוצים. בהתאם לכך הרשעתי אותו ושירות המבחן התבקש להכין תסקיר בעניינו.

ביום 13.1.2019 נשמעו הטיעונים לעונש ובסוף הדיון שניתנה לנאשם ההזדמנות לומר את דברו הוא חזר

לגרסה לפיה הוא הצית את הקוצים רק פעם אחת. לבקשת הסנגור נדחה הדיון דחייה קצרה תוך שהבהרתי לנאשם כי יוכל לחזור בו מהודאתו. בישיבת 15.1.2019 שב והודה הנאשם בשני מקרי הצתה והתיק נקבע לשימוע גזר הדין לאחר ששוכנעתי כי הודאתו אמיתית והיא ניתנה מרצונו החופשי.

ראיות לעונש

2. ב"כ המאשימה הגישה את גיליון ההרשעות הקודמות של הנאשם (ט/1) המונה שני רישומים קודמים, האחד בגין עבירה של החזקת נכס החשוד כגנוב (משנת 2015) והשני בגין עבירות איומים ותקיפת עובד ציבור (מחודש 3/2018).

בנוסף הוגש גיליון ההרשעות הקודמות של הנאשם בתחום התעבורה (ט/2) המונה חמישה רישומים קודמים, הכוללים עבירה של נהיגה תחת השפעת משקאות משכרים (משנת 2014) ומספר עבירות של נהיגה ללא רישיון נהיגה או רישיון רכב.

3. לזכותו של הנאשם העיד אביו שטען כי משפחתו היא משפחה נורמטיבית והוא התחייב לסייע לדאוג כי תהיה לנאשם מסגרת מתאימה ולסייע לו לחזור לדרך הישר. [בהסכמת המאשימה, האב מסר את דבריו בתום טיעוני הצדדים].

תסקיר שירות המבחן

4. קצינת המבחן סברה כי יש להטיל על הנאשם ענישה הרתעתית מוחשית כמאסר בין כתלי בית הכלא וזאת נוכח התרשמותה מקיומה של סבירות גבוהה להישנות עבירות דומות בעתיד, על רקע ההערכה כי מדובר באדם אשר מנהל אורח חיים התמכרותי לסמים, שאינו מודע לבעיית התמכרותו ולצורך בטיפול וגמילה.

תמצית טענות הצדדים

5. ב"כ המאשימה בטיעוניה בכתב (ט/1) ובעל פה ביקשה לראות בשתי ההצעות אירוע אחד שיש לקבוע בעניינו מתחם ענישה שנע בין 15 ל-30 חודשי מאסר בפועל ולהשית על הנאשם ענישה ברף העליון של המתחם וזאת בשם לב לעברו הפלילי ולכך שכבר ריצה מאסר בפועל של 70 ימים, בנוסף ביקשה להטיל עליו מאסר על תנאי מרתיע וקנס.

ב"כ המאשימה הדגישה את חומרת עבירת ההצתה, הטומנת בתוכה פוטנציאל נזק עצום שלא ידוע מראש וטענה בהתבסס על פסיקה כי המגמה כיום היא החמרה בענישה והטלת עונשי מאסר ממושכים.

לעניין הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, טענה כי הנאשם הצית את האש במזיד בשתי הזדמנויות שונות, באותו

מקום בחלוקה זמן קצר בין האירועים, כאשר בשתי הפעמים האלה הוא נטש את מקום השריפה מיד לאחר התלקחות האש, ללא נקיפות מצפון או ניסיון לכבות את האש.

בעניין הנזק שנגרם מביצוע העבירה טענה כי נזקה העיקרי של העבירה הוא הנזק הפוטנציאלי החמור שבכוחה לגרום, בפרט במקום בו הוצתה, בסביבת בתי מגורים ובאזורים בעלי פוטנציאל התלקחות גבוה אשר יכלו לעלות בחיי אדם.

לתמיכה בטענותיה לעניין מדיניות הענישה הראויה הפנתה לפסקי דין שונים, לרלוונטיים, אתיחס בפרק הבא.

6. הסנגור ביקש שלא למצות את הדין עם הנאשם ולהטיל עליו ענישה במתחם שבין 6 ל-15 חודשי מאסר בפועל ולהשית עליו עונש בתחתית המתחם נוכח הודאתו, העדר התכנון המוקדם למעשיו, מצבו הנפשי והרגשי, הנזק הקטן שנגרם ממעשיו והעובדה שהנאשם לא השתמש בחומר דליק.

הסנגור טען כי הנאשם ככל הנראה סובל מהפרעה נפשית על רקע שימוש בחומרים ממכרים, ועל כן להצתה לא היה כל מניע למעט מניע נפשי, כאשר מתסקיר שירות המבחן עולה כי לנאשם יש קושי לווסת את רגשותיו.

עוד טען כי לעבירות לא קדם תכנון מוקדם, השטח שהוצת קרוב לביתו של הנאשם, הוא לא הצטייד בחומר דליק אלא עשה שימוש במצית ועל כן הנזק שנגרם ממעשיו ואף היה צפוי להיגרם ממעשיו הוא נמוך ובפועל נשרף שטח עשבים קטן ביותר.

עוד הוסיף כי העבירות נעשו על רקע מצב פיזי ונפשי שאינו תקין, כאשר הנאשם לא החל לאחרונה לצרוך חומרים מסוכנים אלא צורך אותם במשך שנים.

לתמיכה בטענותיו הפנה לפסקי דין, רובם של בתי משפט מחוזי.

בתום דברי הסנגור ביקש הנאשם סליחה על מעשיו.

דין

7. הנאשם הורשע על פי הודאתו בעובדות כתב אישום מתוקן, כאשר הודאתו לא הייתה במסגרת הסדר טיעון. במקרה זה חל תיקון 113 לחוק שקבע כי "העיקרון המנחה בענישה הוא קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם ובין סוג ומידת העונש המוטל עליו" (סעיף 40ב' לחוק).

אירוע - אירועים

מקובלת עלי עמדת הצדדים כי יש לראות בשני מקרי ההצתה אירוע אחד, שתי ההצתות נעשו בסמיכות זמנים, באותו מקום, באותו אופן, באותן נסיבות וקיים בין המעשים קשר הדוק (ראו לעניין זה ע"פ 2454/18 שיינברג נ' מדינת ישראל (06.12.2018)). בהתאם לאמור לעיל, אקבע מתחם עונש הולם אחד לאירוע הכולל המתואר בכתב האישום המתוקן.

מתחם העונש ההולם

8. כתב האישום המתוקן מתאר שני מקרי הצתה. הנאשם הלך לחורשה הנמצאת לא רחוק מאזור מגוריו והצית באמצעות מצית שהביא אתו קוצים, עד אשר עלו באש ולאחר שהתלקחה האש עזב את המקום. בדלקה הראשונה נשרפה צמחיה המשתרעת על פני שטח של כ- 14 מ"ר ובדלקה השנייה נשרפה צמחיה המשתרעת על פני שטח של כ- 16 מ"ר.

אין צורך להכביר במילים לעניין מסוכנותה של עבירת ההצתה שהיא בעלת פוטנציאל גרימת נזק גדול. במעשיו פגע הנאשם פגיעה קלה בערכים חברתיים מוגנים של הגנה על שלום הציבור והגנה על זכות הקניין והרכוש.

העונש המרבי הקבוע בחוק לעבירת הצתה לפי סעיף 448 רישה לחוק עומד על 15 שנות מאסר.

9. אשר למדיניות הענישה הנהוגה, בתי המשפט עמדו לא פעם על החומרה הרבה שגלומה בעבירת ההצתה, גם כאשר עבירת ההצתה מתייחסת לרכוש בלבד, בין היתר בשל הפוטנציאל לגרימת נזק חמור יותר (ע"פ 728/13 עווידה נ' מדינת ישראל (20.11.2013)). וכך נפסק בע"פ 4311/12 סורי נ' מדינת ישראל (8.11.12).

עוד נפסק, כי חומרתה של עבירת ההצתה מחייבת השתת עונש מאסר בפועל (ע"פ 7205/15 ויינבלט נ' מדינת ישראל (14.7.2016); ע"פ 7045/12 אלטנאי נ' מדינת ישראל (13.3.13)). המגמה בשנים האחרונות היא של החמרה ניכרת בענישה (ע"פ 8125/15 פרוקופנקו נ' מדינת ישראל (19.4.16)), אולם, יחד עם זאת, חרף חומרתה של העבירה, רמת הענישה איננה אחידה וכי בשעת גזירת עונשו של מי שהורשע בהצתה יש להביא בחשבון כי:

".... אין מקרה אחד דומה למקרה אחר וכל מקרה נבחן על פי נסיבותיו הפרטניות ובהתאם לעקרונות הענישה האינדיבידואלית, ובין היתר יש להביא בחשבון שיקולים כגון גיל צעיר של נאשם, היעדר עבר פלילי, מתן הודאה והבעת חרטה כמו גם היקף הנזק שנגרם בפועל" (עניין אלטנאי הנ"ל).

ב"כ הצדדים צירפו ופירוטו מספר פסקי דין לתמיכה במתחם הענישה שביקשו, לטעמי רובם לא תואמים את נסיבות המקרה למעט אחד ע"פ 6326/17 פלוני נ' מדינת ישראל (3.12.2017), אליו הפנתה המאשימה ועליו אסתמך בעת בחינת מדיניות הענישה הראויה.

עניינו של פלוני הנ"ל דומה למקרה שבפניי למעט העובדה כי באותו מקרה הורשע הנאשם בעבירת הצתה לפי עמוד 4

סעיף 448(א) סיפה לחוק שהעונש הקבוע בגינה עומד על 20 שנות מאסר (ולא 15 שנים כמו בתיק שלפני).

באותו מקרה המערער הצעיר הורשע יחד עם אחר בהצתת קוצים, כ-17 מטר מגדר הכניסה ליישוב מי-עמי באופן שהשניים הדליקו להבה באמצעות מצית ולאחר שהתלקחה האש, נסעו מהמקום. כתוצאה ממעשיהם האש שהבעירו התפשטה לשדה הקוצים ושרפה צמחיה על פני שטח של 350 מ"ר, עד שכובתה על ידי כוחות שהוזעקו למקום.

בית המשפט העליון קיבל את הערעור העמיד את המתחם בין 15 ל-30 חודשי מאסר בפועל והפחית את עונשו של המערער מ-24 חודשי מאסר בפועל ל-18 חודשים וכך קבע:

"ככלל, בעבירות ההצתה לסוגיהן, לרבות בחלופה המחמירה פחות שברישת הסעיף, נהוגה ענישה ממשית של מאסרים בפועל לריצוי מאחורי סורג ובריח כביטוי לסיכון הרב הגלום בה לחיי אדם ולרכוש לנוכח הקושי לשלוט בהיקף הנזקים שהיא עלולה לגרום... מנעד הענישה בעבירות ההצתה הוא רחב ובקביעת מידת העונש בכל מקרה ומקרה יש לקחת בחשבון את תוצאות המעשה, את מידת הסיכון שנשקפה בעטיו לחיי אדם ולרכוש, את קיומו או העדרו של תכנון מוקדם ואת עברו הפלילי של הנאשם".

10. אשר לנסיבות הקשורות בביצוע העבירה (סעיף 40ט לחוק), לביצוע העבירות לא קדם תכנון מוקדם, שתי ההצתות התבצעו באמצעות מצית ללא כל ציוד נוסף נלווה.

הנזק שהיה עשוי להיגרם ממעשי הנאשם הוא גדול נוכח העובדה כי המערער הצית אש בחורשה הסמוכה ליישוב, אולם ההצתה לא נעשתה באמצעות חומר דליק ועל כן פוטנציאל הנזק וההתפשטות שלה נמוך ובסופו של דבר בדליקה הראשונה נשרפה צמחיה בשטח של 14 מ"ר ובדליקה השנייה השטח היה 16 מ"ר.

לענין הסיבות שהביאו את הנאשם לבצע את העבירות, מתיאור עובדות כתב האישום המתוקן לא עולה המניע אשר גרם לנאשם לבצע את ההצתות. שירות המבחן הבהיר בתסקיר כי הנאשם אובחן כסובל מהפרעה התנהגותית על רקע שימוש בסמים. הוא מנהל אורח חיים התמכרותי לסמים מבלי שהוא מודע לבעיית התמכרותו לסמים ולצורך בטיפול ובגמילה.

בעת קביעת גבולות המתחם אקח בחשבון את העובדה כי מדובר בשתי הצתות ספונטאניות שלא כללו שימוש בחומר דליק. למעשה ראוי לקבוע מתחם בהתאם לקביעת בית המשפט העליון בע"פ 6326/17 עניין פלוני הנ"ל שנסיונותיו דומות מאוד, ההבדל יהיה בקצה התחתון של המתחם, באותו מקרה העונש המרבי עמד על 20 שנות מאסר ובמקרה שלפני העונש המרבי עומד על 15 שנות מאסר.

11. בהתחשב בערכים החברתיים שנפגעו מביצוע העבירות, במידת הפגיעה בהם, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה ובאני קובע כי העונש ההולם במקרה זה הוא מאסר בפועל במתחם שבין 12 ל- 30

חודשי מאסר בפועל.

העונש המתאים

12. לא עומדת במקרה זה שאלת שיקום על הפרק בשל העובדה כי לפי התרשמות שירות המבחן הנאשם אינו מודע לבעיית התמכרותו לסמים ולצורך בטיפול וגמילה ועל כן העונש יהיה בתוך מתחם הענישה שקבעתי.

13. אשר לנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה (סעיף 40'א' לחוק), לנאשם נסיבות חיים לא פשוטות כמתואר על ידי תסקיר שירות המבחן והסנגור. לפי תסקיר שירות המבחן, הנאשם התמכר לסמים קשים מגיל צעיר, אובחן כסובל מהפרעה התנהגותית על רקע שימוש בסמים, ניסיון לשלבו בקהילה טיפולית לא צלח.

בנוסף, לנאשם עבר פלילי לא מכביד, הוא הורשע בעבירת רכוש ואלימות מדרגה קלה, ונשא בעונש של 70 ימי מאסר.

לזכות הנאשם עומדת לקיחת האחריות, ההודאה בשלב מוקדם והחיסכון בזמן השיפוטי.

סיכום

לאור האמור לעיל אני דן את הנאשם לעונשים הבאים:

· 12 חודשי מאסר בפועל בניכוי תקופת מעצרו מיום 25.7.2018.

· 5 חודשי מאסר על תנאי, הנאשם לא ישא את עונש המאסר על תנאי אלא אם יעבור תוך שנתיים עבירת הצתה לפי סעיף 448 לחוק העונשין, התשל"ז-1997 ויורשע בשל עבירה כזאת תוך תקופת התנאי או לאחריה.

בהתחשב בתקופת המאסר ומצבו הכלכלי של הנאשם לא מצאתי לנכון להטיל על הנאשם קנס.

זכות ערעור לבית המשפט העליון תוך 45 יום.

ניתן היום, כ"א שבט תשע"ט, 27 ינואר 2019, בנוכחות ב"כ המאשימה עו"ד וייסהוף,

הסנגור עו"ד דן גלעד והנאשם באמצעות שב"ס.